

Bryssel den 11 maj 2026
(OR. en)

9003/26

EDUC 146
DIGIT 129
SOC 240
COMPET 536
TELECOM 216

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Ärende: Rådets slutsatser om lärare i den artificiella intelligensens tidsålder

För delegationerna bifogas ovannämnda slutsatser, som godkändes av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 11 maj 2026.

Rådets slutsatser om lärare i den artificiella intelligensens tidsålder

EUROPEISKA UNIONENS RÅD,

ERINRAR OM den politiska bakgrunden till det europeiska utbildningsområdet och dess fullständiga uppnående samt den centrala roll som spelas av lärare, som utgör kärnan i inkluderande och framtidsinriktade utbildningssystem av hög kvalitet som är anpassade till den digitala tidsåldern,

UPPMÄRKSAMMAR att digital suveränitet och strategiskt oberoende är viktigt för Europa, och noterar att det är avgörande att minska beroendena kopplade till verktyg och teknik för artificiell intelligens (AI) som utvecklas utanför Europa, inbegripet inom utbildning,

ERKÄNNER att

1. AI spelar en avgörande roll för Europas konkurrenskraft och hållbara tillväxt,
2. den pågående digitala omställningen, och i synnerhet den snabba utvecklingen och spridningen av AI, omformar det dagliga livet i hela unionen och skapar nya förutsättningar för utbildningssystemen,
3. AI har potentialen att påverka hur lärande organiseras, hur lärare utformar, utför och bedömer undervisning samt hur elever får tillgång till och tolkar information, och därför kan förändra förhållandet mellan lärare och elever, och att den också kan påverka hur skolor hanterar administrativa uppgifter,
4. integreringen av AI i utbildning kräver att man utgår från befintliga digitala färdigheter och kompetenser och deras kontinuerliga utveckling samt vägledning och stödjande ramar för att göra det möjligt för lärare, elever och utbildningssystem att vara lämpligt rustade för den digitala omställningen,
5. dessa förändringar kan påverka lärarnas roller och pedagogiska metoder, förväntningarna på lärarna och organisationen av skollivet i stort,

UNDERSTRYKER att begreppet ”lärare” i dessa slutsatser avser lärare, utbildare, skolledare och annan pedagogisk personal som deltar i undervisningen av elever på förskole-, grundskole- och gymnasienivå i formella utbildningssystem, inbegripet grundläggande och gymnasial yrkesutbildning, och ska förstås i enlighet med nationell eller, i tillämpliga fall, regional lagstiftning och varje utbildningssystemets struktur,

UNDERSTRYKER att AI har potential att stärka

6. det aktiva och samarbetsbaserade lärandet och kreativa engagemanget,
7. inkluderingen, genom tillhandahållande av utbildningsresurser för unga med funktionsnedsättning och särskilda utbildningsbehov,
8. tillgängligheten för elever på landsbygden och i avlägsna områden samt från underrepresenterade och marginaliserade bakgrunder,
9. deltagandet i utbildning av elever med olika språklig bakgrund och på så sätt öka den kulturella och språkliga mångfalden,
10. pedagogiken genom en rad olika metoder, inbegripet praktiskt och upplevelsebaserat lärande,
11. individanpassningen för att hantera olika lärandeprofiler, inbegripet individanpassad utbildning och omedelbar återkoppling, och på så sätt stödja förvärvandet av kunskaper och färdigheter,
12. bedömningsmetoder som fokuserar på elevernas individuella behov och framsteg, vilket möjliggör tidig identifiering av luckor och formativ återkoppling och förebygger risker för frånvaro eller avhopp,
13. den administrativa effektiviteten, vilket gör att mer tid kan ägnas åt undervisnings- och inlärningsprocessen,

NOTERAR att AI kan inge betänkligheter när det gäller

14. mänskligt agenskap och mänsklig tillsyn, särskilt eftersom AI har potentialen att undergräva lärarnas och elevernas oberoende,
15. tekniskt beroende av AI-verktyg, särskilt generativ AI, som gradvis kan undergräva kritiskt tänkande samt kognitiva och metakognitiva förmågor som behövs för lärande, samtidigt som de kan påverka elevernas motivation, uppfattningar om värdet av utbildning och engagemang för livslångt lärande,
16. unga elevers överdrivna och icke-ändamålsenliga användning av skärmar och AI-baserade verktyg, vilket kan distrahera dem och i vissa fall hindra deras koncentration och förvärvande av färdigheter,
17. mänsklig ansvarsskyldighet, som kan undergrävas på grund av alltför stor tillit till AI-verktyg, vilket kan resultera i felaktig information, plagiat eller upphovsrättsproblem,
18. snedvridningar som är inbyggda i eller förstärks av AI, särskilt om andra kontextuella särdrag inte beaktas, vilket kan leda till diskriminering, ojämlikhet och utestängning,
19. uppgifternas kvalitet samt dataintegritet, dataskydd och datatransparens, särskilt med tanke på behovet av att bevara förtroende, rättvisa, integritet och ansvarsskyldighet,
20. risken för att de digitala klyftorna ökar, särskilt vad gäller ojämlik tillgång till och otillräcklig utformning av AI-verktyg och AI-infrastruktur, liksom skillnaderna i digitala färdigheter och digital kompetens, vilket kan öka ojämlikheten mellan elever,
21. socialt, psykiskt och miljömässigt välbefinnande, särskilt med tanke på risken för att införandet av AI kan påverka den sociala sammanhållningen och kognitiva processer och ytterligare förvärra miljö- och klimatkrisen,

BETONAR

22. behovet av en välavvägd, evidensbaserad, ändamålsenlig och värde driven strategi för AI inom utbildningen, som tillvaratar möjligheter och samtidigt proaktivt identifierar, förebygger och minskar risker,
23. vikten av att göra åtskillnad mellan AI-verktyg för allmänna ändamål som används i utbildningsmetoder och lösningar för AI-baserad utbildningsteknologi (EdTech) som bygger på pedagogiska principer och är utformade för att förbättra utbildningsresultaten, i linje med den riskbaserade metod som fastställs i AI-förordningen,
24. att den mänskliga dimensionen av undervisning och lärande, som är förankrad i etisk, säker och ansvarsfull användning av AI, förblir central vid sidan av stora tekniska förändringar,
25. att lärare är viktiga möjliggörande faktorer i denna strävan och kan bidra till att utbildningssystem drar nytta av innovationer, samtidigt som de fortsätter att främja kvalitet, rättvisa, inkludering och framgång för alla, vilket förblir centralt på vägen mot det europeiska utbildningsområdet,

FRAMHÄVER att

26. lärare har en avgörande roll i inlärningsprocessen och i utformningen av hur AI införs, tolkas och används,
27. beslut om undervisning i samband med användningen av AI även i fortsättningen ska vara förankrade i pedagogiska ändamål,
28. AI-verktyg måste stödja – och inte ersätta eller isolera – lärare, och att yrkesmässigt omdöme, pedagogisk självständighet och pedagogiskt ansvar är avgörande för inkluderande och människocentrerad utbildning av hög kvalitet,

BEKRÄFTAR lärarnas viktiga och föränderliga roll när det gäller att

29. utnyttja de möjligheter som AI erbjuder, och samtidigt upprätthålla förtroende och meningsfulla interaktioner mellan lärare och elever i klassrummet, och trygga elevernas utvecklingsmässiga och socioemotionella behov genom att säkerställa åldersanpassad vägledning och tillsyn,
30. underlätta lärande med AI-verktyg, med hjälp av kreativa, innovativa och individanpassade undervisningsmetoder, där det ger ett pedagogiskt mervärde,
31. kritiskt bedöma AI-resultat, förklara AI-systemens begränsningar och potentiella snedvridningar och stödja elever i utvärderingen av AI-genererad information,
32. stärka det digitala medborgarskapet genom att vägleda elever i ansvarsfull, etisk och kritisk användning av AI och på så sätt öka det välinformerade och aktiva demokratiska deltagandet,
33. hjälpa elever att bedöma de miljömässiga, samhällseliga och etiska konsekvenserna av AI-verktyg, till stöd för en grön, rättvis och motståndskraftig framtid,
34. när så är lämpligt bidra till gemensam utformning, urval, utvärdering och kontextuell anpassning av AI-verktyg som används inom utbildningen,

UPPMANAR därför till att låta strategierna för AI inom utbildningen vägledas av principerna om digital humanism, för att säkerställa att tekniken tjänar människor, stöder mänskligt agentskap och stärker demokratiska värden,

KONSTATERAR att

35. det är centralt att investera i lärare för att säkerställa att AI bidrar positivt till undervisning och lärande,
36. följande är nödvändigt för att ge lärarna möjlighet att navigera de möjligheter och risker som AI medför:
 - a) AI-kunnighet, däribland kunskap om och färdigheter och kompetens inom AI-verktyg och AI-teknik, samt kritiskt tänkande och mediekunnighet,
 - b) högkvalitativ vägledning, kapacitetsuppbyggnad och fortbildning,
 - c) en tydlig förståelse av utmaningarna med datasuveränitet i samband med användningen av AI-verktyg inom utbildning,
 - d) en övergripande politisk ram som stöder en säker användning av tillförlitliga AI-verktyg och AI-teknik inom utbildning och som skyddar pedagogisk självständighet och professionellt beslutsfattande,
 - e) stödjande arbetsvillkor, inbegripet bistånd från utbildningstekniker, och nödvändig digital infrastruktur för att göra det möjligt för lärare med alla bakgrunder, nivåer av digital beredskap och åldrar att anpassa sig till tekniska förändringar och utöva sitt yrkesmässiga omdöme på ett ansvarsfullt sätt och med tillförsikt;
37. strategier på systemnivå och hela skolan-ansatser som involverar alla nyckelaktörer, inbegripet föräldrar och familjer, är nödvändiga för att säkerställa en enhetlig, hållbar och rättvis integrering av AI i utbildningen och förhindra onödiga bördor för enskilda lärare,

UPPMÄRKSAMMAR

38. vikten av tvärvetenskapligt samarbete på nationell och regional nivå samt på EU-nivå för att säkerställa att ingen utbildningsinstitution lämnas utanför,
39. behovet av att stärka unionens strategiska oberoende inom utbildningsteknologi genom att främja utvecklingen av EU-baserade AI-verktyg och AI-lösningar, i linje med unionens värden och intressen,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA att

40. hjälpa lärarna att bygga vidare på befintliga digitala färdigheter och digital kompetens för att använda och undervisa om AI-verktyg och AI-teknik på ett ändamålsenligt sätt och förstå de därmed förknippade fördelarna och riskerna,
41. stödja införande och användning av AI-verktyg, där de tillför ett pedagogiskt värde, på ett sätt som kompletterar och stärker den mänskliga dimensionen i undervisningen och inte ersätter lärarnas pedagogiska roller eller relationer med eleverna,
42. uppmuntra tillhandahållande av tillförlitliga, etiska, människocentrerade och forskningsbaserade förklarande AI-verktyg som är särskilt utformade för utbildningssammanhang och anpassade till elevernas ålder och det avsedda utbildningssyftet,
43. när det är relevant ge lärare möjlighet att integrera AI-verktyg i undervisnings- och inlärningsprocesser på ett kritiskt, ansvarsfullt, etiskt och tryggt sätt, samtidigt som pedagogisk självständighet, yrkesmässigt omdöme och elevernas välbefinnande skyddas,

44. i förekommande fall främja integreringen av AI-kunnighet i grundläggande lärarutbildning, inledande introduktion och kontinuerlig fortbildning,
45. göra lärarna delaktiga i skapande och utvärdering av AI-initiativ och uppmuntra forskning som undersöker AI:s inverkan på lärarrollen och läranderesultat,
46. främja etiska, säkra och tillförlitliga strategier för AI inom utbildning, bland annat genom vägledning om dataskydd, riskmedvetenhet, ansvarsskyldighet och elevcentrerade skyddsåtgärder,
47. gripa sig an frågor om rättvisa och tillgänglighet, inbegripet språklig tillgänglighet och regionala skillnader, genom att främja rättvis tillgång till AI-verktyg, digital infrastruktur och digitala resurser av hög kvalitet för alla lärare och elever,
48. utforska och utnyttja AI:s potential för att stödja inkluderande, individanpassade och elevinriktade tillvägagångssätt, bland annat inom yrkesutbildning och arbetsplatsförlagt lärande,
49. ta vederbörlig hänsyn till AI:s inverkan på lärarnas arbetsbörda, deras bedömningsmetoder och deras administrativa uppgifter, i syfte att säkerställa lärarnas rättigheter genom hållbara och stödjande arbetsvillkor,
50. stödja lärarnas välbefinnande och säkerställa att AI bidrar till att förbättra undervisnings- och inlärningsprocesserna utan att skapa otillbörliga påtryckningar,

UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN att inom sitt behörighetsområde och med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen

51. fortsätta samarbetet och vidareutveckla synergier med Europarådet, Unesco och OECD, samt arbeta vidare med OECD för att slutföra ramen för AI-kunnighet i grundskole- och gymnasieutbildning,
52. stödja ett sammanhängande och strategiskt tillvägagångssätt när det gäller AI inom utbildning på europeisk nivå som fokuserar på digitala färdigheter, AI-kunnighet, stöd till lärarnas fortbildning och kritiskt tänkande och som stärker demokratins motståndskraft, inbegripet förmågan att bedöma snedvridning, desinformation och risker i samband med nätmobbning, samtidigt som man arbetar för färdplanen för 2030 om framtiden för digital utbildning och digitala färdigheter,
53. underlätta framtagande och utbyte av evidens, forskning, god praxis och politiskt utbyte om människocentrerade strategier för AI inom utbildning, bland annat genom den europeiska plattformen för digital utbildning,
54. fortsätta att arbeta med och sprida vägledning och praktiska resurser för att stödja en etisk, ansvarsfull, säker och transparent användning av AI-verktyg inom utbildning, bland annat genom att främja de nyligen uppdaterade etiska riktlinjerna för lärare avseende användningen av artificiell intelligens och data vid undervisning och inläring och riktlinjerna till lärare och utbildare om hur man bekämpar desinformation och underlättar digital kompetens genom utbildning,

55. gå vidare med uppdateringen av den europeiska ramen för digital kompetens för utbildare för att ta hänsyn till den snabba utvecklingen och den ökande användningen av AI och säkerställa att lärarna är utrustade med de kunskaper och färdigheter och den inställning som krävs för att på ett effektivt, kritiskt och ansvarsfullt sätt integrera AI-baserade verktyg och praxis i undervisning, lärande och bedömning,
56. säkerställa samstämmighet mellan EU-initiativ som rör AI, utbildning och den digitala omställningen,
57. stödja medlemsstaterna när det gäller att tillhandahålla ramar och vägledning om rättsligt ansvar och dataskyddsansvar, inbegripet genomförandet av AI-förordningen inom utbildning,
58. främja lärarnas deltagande i utformningen och utvärderingen av AI-initiativ på EU-nivå inom utbildningen,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH KOMMISSIONEN att inom ramen för sina respektive befogenheter

59. fortsätta att utveckla lämpliga kapacitetsuppbyggnadsprogram för att förbereda lärare på att arbeta i en miljö där AI intar en allt större roll,
60. arbeta för att vägleda och skydda lärare i användningen av AI-verktyg i klassrummet genom stöd på systemnivå,

61. uppmuntra ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis, även på europeisk nivå, om elevinriktad och pedagogisk användning av AI,
 62. säkerställa samstämmighet med den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete inför det europeiska utbildningsområdet, inbegripet dess fokus på kvalitet, rättvisa, inkludering och framgång för alla,
 63. utnyttja de resurser som lärandelaboratoriet om kvalitetsinvesteringar i utbildning erbjuder på ett bra sätt för att stödja en effektiv, säker och inkluderande användning av AI bland lärare, samtidigt som man säkerställer att deltagande i lärandelaboratoriets verksamhet fortsätter att vara frivilligt,
 64. fortsätta att stödja lärarnas förståelse av AI genom att vid behov främja särskilda resurser för yrkesmässigt lärande, praktikgemenskaper och samarbetsprojekt om pedagogisk, etisk och praktisk användning av AI, bland annat genom Europeiska skolutbildningsplattformen, eTwinning-gemenskapen och verktyget ”Selfie för lärare”,
 65. främja och stödja forskning, experiment och faktaunderlag när det gäller användningen av AI inom utbildning samt utvärdering och optimering av AI, på nationell nivå och EU-nivå, som underlag för politik och pedagogisk praxis,
 66. ytterligare främja digitalt medborgarskap och stödja medborgarnas deltagande genom AI-teknik.
-